

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi leimaverolain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan perustettavat opetushallitus ja sosiaali- ja terveyshallitus lisättäviksi niiden viranomaisten luetteloon, joiden toimituskirjoista peritään leimaveroa. Samalla ehdotetaan, että valtion liikelaitokseksi muuttuvan Ilmailulaitoksen toimituskirjoista ei perittäisi leimaveroa. Leimaverolakia ehdotetaan tarkis-

tettavaksi myös Suomen itsenäisyyden juhlarahaston oikeudellisen aseman muuttumisen johdosta. Valtauskirjasta suoritettavaa leimaveroa ehdotetaan korotettavaksi. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan maaliskuun alusta 1991, paitsi opetushallitusta koskevalta osalta 1 päivänä huhtikuuta 1991.

PERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne ja ehdotetut muutokset

1.1. Suomen itsenäisyyden juhlarahasto

Vuoden 1991 alusta voimaan tulevalla lailla Suomen itsenäisyyden juhlarahastosta (717/90) Suomen itsenäisyyden juhlarahaston 1967 rahasto, joka on ollut Suomen Pankin omistuksessa ja hallinnassa, muuttuu Suomen itsenäisyyden juhlarahasto -nimiseksi itsenäiseksi julkisoikeudelliseksi rahastoksi. Leimaverolain 2 §:n mukaan leimaverosta vapaa on muun muassa Suomen Pankki. Jotta Suomen itsenäisyyden juhlarahaston leimaverovapaus säilyisi ennallaan, ehdotetaan se lisättäväksi leimaverolain 2 §:ään.

1.2. Ilmailuhallituksen toimituskirjoista suoritettava leimaverot

Eduskunnalle laiksi Ilmailulaitoksesta annetun hallituksen esityksen (hall. es. 137/1990 vp.) mukaan ilmailuhallituksesta muodoste-

taan vuoden 1991 alusta lukien valtion liikelaitoksista annetun lain (627/87) mukainen liikelaitos, jonka nimi on Ilmailulaitos. Esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen mukaan Ilmailulaitokselle siirtyisivät kaikki nykyisen ilmailuhallituksen tehtävät mukaan lukien niin sanotut viranomaistehtävät. Liikelaitos vastaisi myös viranomaistoimintojen kustannuksista. Palvelusten hinnoittelusta päättäisi valtion liikelaitoksista annetun lain mukaisesti liikelaitos itse. Lakiehdotuksen mukaan asetuksella voidaan tarvittaessa määrätä ne palvelut, joiden hinnoista tai hintojen yleisestä tasosta määrää valtioneuvosto. Tarkoituksena on, että viranomaistoiminnoista perittävistä maksuista päättäisi valtioneuvosto.

Ilmailuhallitus on perinyt leimaveroa muun muassa ansiolentoluvista, lentonäytösluvista, koulutusluvista ja korjaamoluvista. Kun näistä päätöksistä kertyvän leimaveron tuotto on ollut vain 22 000—30 000 markkaa vuodessa, ei leimaveron määräämisestä ja perimisestä aiheutuva ylimääräinen työ ole suhteessa leimaveron tuottoon. Valtion liikelaitoksina toimivat Valtionrautatiet ja Posti- ja telelaitos eivät

myöskään peri leimaveroa. Edellä esitetyn perusteella ehdotetaan, että ilmailuhallitus poistettaisiin leimaverolain 4 §:n kolmanteen viranomaisten ryhmään sisältyvästä viranomaisten luettelosta.

1.3. Opetushallituksen ja sosiaali- ja terveyshallituksen perustaminen

Hallituksen esityksessä valtion tulo- ja menoarvioksi vuodelle 1991 on ehdotettu, että kouluhallitus ja ammattikasvatushallitus lakkautetaan ja näiden tilalle perustetaan opetushallitus. Samoin on ehdotettu, että lääkintöhallitus ja sosiaalihalitus lakkautetaan ja näiden tilalle perustetaan sosiaali- ja terveyshallitus. Tämän vuoksi ehdotetaan leimaverolain 4 §:ään sisältyvään kolmanteen viranomaisten ryhmään tehtäväksi vastaavat muutokset. Samalla ehdotetaan 10 §:n Apteekkilupaa koskevaan nimikkeeseen tehtäväksi sosiaali- ja terveyshallituksen perustamisesta johtuva tarkistus.

1.4. Valtauskirjasta suoritettava leimavero

Kaivoslain (503/65) 4 §:n mukaan on sen, joka haluaa käyttää oikeutta kivennäisesiintymään, haettava valtauskirjaa alueeseen. Kauppa- ja teollisuusministeriö antaa valtauskirjan, jos valtaukseseen ei ole estettä.

Leimaverolain 10 §:n mukaan valtauskirja on varustettava luvan myöntävän viranomaisen harkinnan mukaan vähintään 500 markan ja enintään 1 600 markan leimalla tai, jos se annetaan ulkomaalaiselle tai ulkomaiselle yhteisölle tai sellaiselle suomalaiselle yhteisölle, jonka oikeus omistaa ja hallita kiinteätä omaisuutta on harkinnasta riippuvainen, vähintään 5 000 ja enintään 8 000 markkaa. Kauppa- ja teollisuusministeriö on yleensä määrännyt leimaveroksi 1 600 markkaa. Mineraalien etsimistä ja hyväksikäyttöä ammatikseen harjoittaville annetusta valtauskirjasta on yleensä määrätty 500 markan leimavero.

Kaivoslaissa tarkoitettuja valtauksia on viime vuosina tehty aikaisempaa useammin ilmeisesti muuta kuin kaivoslaissa tarkoitettua esiintymien etsimistä, tutkimista ja hyväksikäyttöä varten. Valtaamisen tarkoituksena on ollut muun maankäytön vaikeuttaminen, mikä on kaivoslain tarkoituksen kannalta tarpeetonta.

Valtaushakemuksia käsiteltäessä ei kuitenkaan ole mahdollista todeta tätä, vaan se selviää vasta yleensä valtausoikeuden rauettua.

Lapissa on kullanhuhdontavaltausten lukumäärä valtion mailla lisääntynyt. Näistä valtauksista yli 70 % on kesälomanviettäjien tekemiä. Valtaajat jättävät useissa tapauksissa kaivoslain mukaiset maksut maksamatta valtiolle ja maanomistajalle, jolloin niiden perimisestä aiheutuu lisäkustannuksia.

Tarpeettoman valtaustoiminnan rajoittamiseksi ehdotetaan valtauskirjasta suoritettavaa leimaveroa korotettavaksi siten, että se olisi myöntävän viranomaisen harkinnan mukaan vähintään 600 markkaa ja enintään 2 500 markkaa. Ulkomaalaiselle taikka ulkomaiselle tai siihen verrattavalle suomalaiselle yhteisölle annettavan valtauskirjan leimaveroa ei ehdoteta korotettavaksi.

2. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Valtauskirjoja myönnetään 150—200 kappaletta vuodessa, joten niistä kertyy leimaveroa noin 300 000 markkaa vuodessa. Valtauskirjasta suoritettavan leimaveron korotus lisäisi leimaveron tuottoa noin 160 000—180 000 markalla vuodessa. Ilmailulaitoksen antamista toimituskirjoista perittävästä leimaverosta luopuminen alentaisi leimaveron tuottoa noin 25 000 markalla.

3. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä maaliskuuta 1991. Kun opetushallitus on tarkoitus perustaa vasta huhtikuun alusta 1991, ehdotetaan laki tältä osin tulevaksi voimaan 1 päivänä huhtikuuta 1991.

4. Säättämisjärjestys

Lakiehdotus olisi käsiteltävä siinä järjestyksessä kuin valtiopäiväjärjestyksen 68 §:ssä on uudesta tai lisäystä yhtä vuotta pidemmältä ajalta kannettavasta verosta säädetty.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

leimaverolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 6 päivänä elokuuta 1943 annetun leimaverolain (662/43) 2 §, 4 §:ään sisältyvä kolmas viranomaisten ryhmä sekä 10 §:n *Apteekkilupaa* ja *Valtauskirjaa* koskeva nimike, sellaisina kuin ne ovat, 2 § 23 päivänä joulukuuta 1988 annetussa laissa (1196/88), 4 §:ään sisältyvä kolmas viranomaisten ryhmä 16 päivänä heinäkuuta 1990 annetussa laissa (657/90) sekä 10 §:n *Apteekkilupaa* ja *Valtauskirjaa* koskeva nimike 2 päivänä joulukuuta 1988 annetussa laissa (1021/88), seuraavasti:

2 §

Leimaveron suorittamisesta ovat vapaat, sen lisäksi mitä jäljempänä säädetään, valtio ja valtion laitokset, lukuun ottamatta valtion liikelaitoksista annetussa laissa (627/87) tarkoitettuja liikelaitoksia, kansaneläkelaitos, Kehitysaluerahasto Oy, Teollisen Kehitysyhteistyön Rahasto Oy, Suomen Pankki ja Suomen itsenäisyyden juhlarahasto sekä virka-asioissa valtion viranomaiset.

4 §

Viranomaiset, joiden toimituskirjoista leimaveroa on suoritettava, luetaan leiman määrän puolesta kuuteen ryhmään seuraavasti:

3 ryhmä:

Lääninhallitukset, lääninoikeudet, väestörekisterikeskus, keskusrikospoliisi, suojelupoliisi, sota-arkisto, valtiokonttori, valtiontalouden tarkastusvirasto, verohallitus, tullihallitus, pankkitarkastusvirasto, rakennushallitus, tuomiokapitulit, ortodoksien kirkkokunnan kirkollishallitus, opetushallitus, valtionarkisto, maakunta-arkistot, maatilahallitus, vesi- ja ympäristöhallitus, metsähallitus, maanmittaushallitus, metsäntutkimuslaitos, tiehallitus, autotorekisterikeskus, ilmatieteen laitos, Telehallin-

tokeskus, merenkulkuhallitus, elintarvikevirasto, kuluttajavirasto, patentti- ja rekisterihallitus, työsuojeluhallitus, tapaturmavirasto ja sosiaali- ja terveyshallitus.

10 §

Seuraavat toimituskirjat tai viranomaiselle esitettyyn asiakirjaan merkityt lupatodistukset, mikäli ne eivät ole leimaverosta vapaat, on 6 ja 8 §:ssä säädetyn leiman sijasta varustettava leimalla seuraavin määrin:

Apteekkilupa apteekin arvioidun tuottoisuuden mukaan sosiaali- ja terveyshallituksen harkinnasta riippuen, vähintään 3 650 ja enintään 61 000 markkaa.

Valtauskirja, luvan myöntävän viranomaisen harkinnan mukaan vähintään 600 markkaa ja enintään 2 500 markkaa tai, jos se annetaan ulkomaalaiselle tai ulkomaiselle yhteisölle taikka sellaiselle suomalaiselle yhteisölle, jonka oikeus omistaa ja hallita kiinteätä omaisuutta on harkinnasta riippuvainen, vähintään 5 000 markkaa ja enintään 8 000 markkaa.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 1991. Lain 4 §:n kolmatta viranomaisten ryhmää koskevaa säännöstä sovelletaan kuitenkin opetushallitukseen 1 päivästä huhtikuuta

1991, ja kouluhallitukseen ja ammattikasvatushallitukseen sovelletaan 31 päivään maaliskuuta 1991 tämän lain voimaan tullessa voimassa ollutta säännöstä.

Helsingissä 16 päivänä marraskuuta 1990

Tasavallan Presidentti
MAUNO KOIVISTO

Ministeri *Ulla Puolanne*

Laki

leimaverolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 6 päivänä elokuuta 1943 annetun leimaverolain (662/43) 2 §, 4 §:ään sisältyvä kolmas viranomaisten ryhmä sekä 10 §:n *Apteekkilupaa* ja *Valtauskirjaa* koskeva nimike, sellaisina kuin ne ovat, 2 § 23 päivänä joulukuuta 1988 annetussa laissa (1196/88), 4 §:ään sisältyvä kolmas viranomaisten ryhmä 16 päivänä heinäkuuta 1990 annetussa laissa (657/90) sekä 10 §:n *Apteekkilupaa* ja *Valtauskirjaa* koskeva nimike 2 päivänä joulukuuta 1988 annetussa laissa (1021/88), seuraavasti:

Voimassa oleva laki

2 §

Leimaveron suorittamisesta ovat vapaat, sen lisäksi mitä jäljempänä säädetään, valtio ja valtion laitokset, lukuun ottamatta valtion liikelaitoksista annetussa laissa (627/87) tarkoitettuja liikelaitoksia, kansaneläkelaitos, Kehitysaluerahasto Oy, Teollisen Kehitysyhteistyön Rahasto Oy, Suomen Pankki sekä virka-asioissa valtion viranomaiset.

Ehdotus

2 §

Leimaveron suorittamisesta ovat vapaat, sen lisäksi mitä jäljempänä säädetään, valtio ja valtion laitokset, lukuun ottamatta valtion liikelaitoksista annetussa laissa (627/87) tarkoitettuja liikelaitoksia, kansaneläkelaitos, Kehitysaluerahasto Oy, Teollisen Kehitysyhteistyön Rahasto Oy, Suomen Pankki ja *Suomen itsenäisyyden juhlarahasto* sekä virka-asioissa valtion viranomaiset.

4 §

Viranomaiset, joiden toimituskirjoista leimaveroa on suoritettava, luetaan leiman määrän puolesta kuuteen ryhmään seuraavasti:

3 ryhmä:

Lääninhallitukset, lääninoikeudet, väestörekisterikeskus, keskusrikospoliisi, suojelupoliisi, sota-arkisto, valtiokonttori, valtiontalouden tarkastusvirasto, verohallitus, tullihallitus, pankkitarkastusvirasto, rakennushallitus, tuomiokapitulit, ortodoksisen kirkkokunnan kirkollishallitus, *kouluhallitus*, *ammattikasvatushallitus*, valtionarkisto, maakunta-arkistot, maatilahallitus, vesi- ja ympäristöhallitus, metsähallitus, maanmittaushallitus, metsäntutkimuslaitos, tiehallitus, autorekisterikeskus, *ilmailuhallitus*, ilmatieteen laitos, Telehallintokeskus, merenkulkuhallitus, elintarvikevirasto, kuluttajavirasto, patentti- ja rekisterihallitus, työsuojeluhallitus, tapaturmavirasto, *sosiaalishallitus* ja *lääkintöhallitus*.

3 ryhmä:

Lääninhallitukset, lääninoikeudet, väestörekisterikeskus, keskusrikospoliisi, suojelupoliisi, sota-arkisto, valtiokonttori, valtiontalouden tarkastusvirasto, verohallitus, tullihallitus, pankkitarkastusvirasto, rakennushallitus, tuomiokapitulit, ortodoksisen kirkkokunnan kirkollishallitus, *opetushallitus*, valtionarkisto, maakunta-arkistot, maatilahallitus, vesi- ja ympäristöhallitus, metsähallitus, maanmittaushallitus, metsäntutkimuslaitos, tiehallitus, autorekisterikeskus, ilmatieteen laitos, Telehallintokeskus, merenkulkuhallitus, elintarvikevirasto, kuluttajavirasto, patentti- ja rekisterihallitus, työsuojeluhallitus, tapaturmavirasto ja *so-siaali- ja terveystieteiden tutkimuslaitos*.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

10 §

Seuraavat toimituskirjat tai viranomaiselle esitettyyn asiakirjaan merkityt lupatodistukset, mikäli ne eivät ole leimaverosta vapaat, on 6 ja 8 §:ssä säädetyn leiman sijasta varustettava leimalla seuraavin määrin:

Apteekkilupa apteekin arvioidun tuottoisuuden mukaan lääkintöhallituksen harkinnasta riippuen, vähintään 3 650 ja enintään 61 000 markkaa.

Valtauskirja, luvan myöntävän viranomaisen harkinnan mukaan vähintään 500 markkaa ja enintään 1 600 markkaa, tai jos se annetaan ulkomaalaiselle tai ulkomaiselle yhteisölle taikka sellaiselle suomalaiselle yhteisölle, jonka oikeus omistaa ja hallita kiinteätä omaisuutta on harkinnasta riippuvainen, vähintään 5 000 markkaa ja enintään 8 000 markkaa.

Apteekkilupa apteekin arvioidun tuottoisuuden mukaan *sosiaali- ja terveyshallituksen* harkinnasta riippuen, vähintään 3 650 ja enintään 61 000 markkaa.

Valtauskirja, luvan myöntävän viranomaisen harkinnan mukaan vähintään 600 markkaa ja enintään 2 500 markkaa tai, jos se annetaan ulkomaalaiselle tai ulkomaiselle yhteisölle taikka sellaiselle suomalaiselle yhteisölle, jonka oikeus omistaa ja hallita kiinteätä omaisuutta on harkinnasta riippuvainen, vähintään 5 000 markkaa ja enintään 8 000 markkaa.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 1991. Lain 4 §:n kolmatta viranomaisten ryhmää koskevaa säännöstä sovelletaan kuitenkin opetushallitukseen 1 päivästä huhtikuuta 1991, ja kouluhallitukseen ja ammattikasvatushallitukseen sovelletaan 31 päivään maaliskuuta 1991 tämän lain voimaan tullessa voimassa ollutta säännöstä.
